

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei

Pe 6 luni . . . 280 Lei

Pentru străinătate 1000 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Vin cobaii!

Reflexii asupra spiritului de care ar trebui să fie stăpânit învățământul**GRIGORE DASCALU**

Făpturi bune și drăguțe, cobaii. Dar po-
menindu-le pe acestea, gândul ne poartă la
alte făpturi, tot bune și drăguțe, dar cari au
cu totul altă menire în lume, și cu toate ace-
stea nu vraci, nici doctori, ci anumiți dascăli
ce ar fi să le țină loc de părinți, le tratează
ca pe niște bieți cobai de experiență. Nu-i
greu de găcit gândul ce ne paște: Școala
rău îndrumată și creșterea greșită ce se dă
în ea tinerelor vlăstare de ndată ce învățăm-
ântul se abate dela linia creștină, ori îi este
chiar potrivnic.

Acum când, petrecuți de mii de griji,
copiii pleacă din sânul familiei să 'nvețe carte
și să-și făurească, pe indelete, o personalitate,
în atmosfera școlii și sub cărmuirea lumină-
torilor de aci, e firesc să ni-se strângă ini-
mile la gândul că școala n'ar fi ceea ce tre-
buie să fie: răsadniță nu de capete încărcate
în devălmășie cu fel de fel de cunoștințe
disparate, ci de minți luate în zestră și
de caractere. După câte am văzut că se pot
întâmpla la noi pe tărâmul învățământului,
teama e îndreptățită. Care puternic într'ale
legiurii didactice n'a venit cu normative
noi? Ne amintim cu groază mai ales de
haosul și desmățul anilor din urmă, când
unui ministru al școlilor i-a venit ideea nă-
strușnică de a face reeducarea profesorilor
prin elevi!

Să nădăjduim că răul vremilor trecute
nu se mai reîntoarce. Și să ne cumișim din
pășania proprie și dintr'a altora. Sunt așa de
amarnice clipele prin cari trecem. Să nu le
facem și mai chinuitoare prin perspectiva
unui viitor întunecat de produsele nefaste
ale unei școli păcătoase. Dorința noastră, ca
a tuturor celor cu dragoste de școlărie și
de neam, este aceea de a avea o școală în-
tr'adevăr creștină, nu numai spoită cu ceva
surogat asemuior creștinismului, și având un
program stabil, respectat de toți cei apucați,
în trecere, la portofoliul învățământului, și
de subalternii acestora. Altminteri, cu pro-
grame — nas de ceară, vai de cartea ce se
face în școală, și mai vai de bietele capete
și suflete ale sârmanilor cobai cuvântători.

Spunea marele Comenius: Nefericită
este instrucția care nu duce la pietate și la
moravuri bune! Răzimați pe fapte, așa trebuie
să mărturisească toți câți cunosc trecutul, și
nu umbliă nici acum prin lume cu ochii în-
chiși. Ba mai aruncă, scrutător, și câte-o
privire prin vecinii din apropiere și din de-
părtare. Ca să vadă și să cumpaniască.

Cum e spiritul școlii, așa-i mentalitatea
tineretului, așa-i viitorul neamului. Școala
fără Dumnezeu e pepinieră de canalii. Gu-

vernele cari nesocotesc acest adevăr, nenor-
ocesc popoarele cari le rabdă la cărmă.
Vorba lui C. Flammarion are valoare pentru
toate vremile și pretutindenea sub soare:
„Guvernele pretinse republicane bătătoresc
o cale greșită suprimând sistematic idea lui
Dumnezeu în manualele lor de educație. . .
Nu-i cu puțină educație fără conștiință. Și
nu există conștiință fără ideal divin. S'a se-
mănat, de vre-o douăzeci de ani încoace,
acest grăunț al materialismului și astăzi se
culege drept rod regimul apăsător și al anar-
hiștilor“. Cât de justă-i această observație, o
dovedește — unul din mii și mii — glasul
soldatului asasin Tisseau care mărturisia, în
25 Februarie 1912, cu puțin înainte de a se
urca pe eșafod: „Copil din cinstită familie de
muncitori, dacă am căzut atât de adânc, asta
nu s'a întâmplat decât în urma învățării
primite în tinereță. . . la școală. Da: școala
fără Dumnezeu, școala fără morală, m'a im-
brâncit pe drumurile fărădelegilor“. Cu zece
ani mai târziu Gustave Hervé scria în „La
Victoire“ (3. XI. 1922): „Morală laică a dat
faliment. . . Spiritul laic, spiritul raționalist. . .
în aceste clipe e pe cale de a destrăma țara
aceasta material și moral, înlocuind în toate
căpătinile idea datorinței, disciplinei și jertfei
cu duhul răsvrătirii și a celui mai grosolan
materialism“. — Tâlcul tragediei franceze din
1940 aici: în învățământul fără Dumnezeu,
este a se căuta. Și la fel vor păți — dacă
nu azi, apoi mâne — toate neamurile cari
fac din școală unealtă a unor ideologii străine
învățării Evangheliei. Crima săvârșită împo-
triva tineretului, care nu-i îngăduit să fie co-
baiu de experiență unor descreerați păcătoși,
se răsbună cumplit.

Aceleași cauze produc aceleași efecte.
Dezastrul altuia trebuie să fie pentru mine o
lecție, ca să știu să mă păzesc. Mai mult: să
închid și calea răului, prevenindu-l. Cumin-
țenia clasicului așa ne sfătuie: *Principiis
obsta* (= Stai răului contra chiar dintru în-
ceput). Și un învățământ străbătut de spiritul
creștin, începând cu școala primară, și con-
tinuând cu cea secundară, ca să culmineze
cu universitatea (— o atare universitate-ideal
este cea a Sfintei Inimi, celebra *Sacro Cuore*
din Milano), tocmai asta o face. Iar noi asta
o dorim, spre aceasta trebuie să tindem și,
întru cât ni-se pun piedeci în cale, atâta
trebuie să ne străduim până isbutim. Idealul
școlii creștine nu-i permis să fie în România
„ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu
mai este“. Părinții au mai multe drepturi
asupra copiilor lor decât orice stăpânire lu-
mească. Și datorința să pretindă să fie res-

pectată mintea și inima odraslelor incredin-
tate dascălilor de toate categoriile.

Cu prilejul unui congres bisericesc, ve-
stitul episcop Dupanloup a cuvântat așa:
„Tare mi-ar plăcea să pot întruni odată aici
un tată, o mamă, un rege, un bărbat de stat,
un judecător, un general, un conducător de
instituit, un căpitan, un mare industriaș, un
mare moșier: cu un cuvânt, un mănunchi de
oameni cari stau în mijlocul vieții și poartă
răspunderi pe umerii lor. Dup'aceea ași aranja
trei biblioteci; într'una ași pune pe noii
„pontifi“ ai viitorului: pe V. Hugo, Littré,
Comte, Taine, Renan, și cum i-o mai fi che-
mând; într'alta ași așeza marile spirite ale
trecutului: Aristotel, Plato, Pythagora, Zara-
thustra, Confuciu, ș. a., în cea de a treia ași
pune numai o carte: Evanghelia. Dup'aceea
ași lua de mână un prunc, l-ași conduce în
mijlocul adunării cu toată reverința ce se
cuvine unui prunc, și ași întreba acel săbor
al responsabililor: Din aceste trei feluri de
cărți, pe care s'o aleg de temelie pentru edu-
cația acestui copil? Fără îndoială că nu
mi-s'ar da decât un singur răspuns: „Evan-
ghelia! Evanghelia!“ — La Blaj, bunăoară,
și la Beiuș, se ține seama, în ce privește în-
vățământul, de comandamentele învățării
Dascălului Dascălilor, chiar și pe lângă pa-
cosea manualelor ce reclamă atâtea „epu-
rații“, cum s'a scris în această gazetă nu de
mult. Răvna tuturor celor buni, din țara în-
treagă, ar trebui să impună în toate școlile,
din tot cuprinsul hotarelor române, acelaș
spirit creștin, bine știind că „orice formație
intelectuală fără Dumnezeu este și rămâne
barbarie, oricât de pomăduită și de aurită ar
fi ea altfel“. (*Langbehn*). Neamul nostru însă
nu de barbari șlefuiți și solvisiți are lipsă,
ci de bărbați dintr'o bucată, demni și jertfel-
nici, așa cum îi ajută școala creștină să devină.

Tineretul e comoară de neprețuit pentru
un neam. De aceea și răspunderea pentru
grija ce se cade să i-se poarte este imensă.
Și întâiu de toate grija pentru valorile sufle-
tești ale copilului, cari valori nu este îngă-
duit a fi lăsate la discreția celui în stare să-și
bată joc de ele și să le părăduiască. Lucru
la care părinții trebuie să se gândească în
primul rând, și pe care-l întrelasă, deatâtea ori,
ba dintr'o pricină, ba dintr'alta. Asemenea
părinți sunt aspru probozii de *Catehismul
Roman*. Nu puțini părinți sunt stăpâniți de-un
singur gând și de o singură grijă: să lase
copiilor moștenire băneț și bunuri vremelnice.
La religiozitate și la evlavie, la câștigarea
unei instrucții creștine temenice, nu prea în.
În schimb se fac tot fărime să-și mărească
averea pe seama lor. . . Așa se întâmplă apoi
că unii ca aceștia, în realitate, lasă moște-
nire copiilor nu bogăția ci păcatele și rău-
tățile lor și, în cele din urmă, le sunt călăuze
nu spre ceriu, ci spre chinurile veșnice ale
iadului“.

Sunt adevăruri cari ustură. Nepăsarea multor părinți în ce privește școala și dascălii pe mâna cărora își dau copiii e un adevăr trist, cu roade amare. (Ce ușor am dat din mână școalele confesionale dela sașe, și ce jalnic s'a răzbunat acest păcat, mai ales în teritoriul cedat). În prag de un nou de școală e bine să stăm și să ne cugetăm la problema învățământului dela noi. — Asta și de dragul „cobailor“, ajunși la țintă, ori opăciți încă în drum spre ea, și de dragul nostru, al Neamului și a Bisericii. Și cum nu numai gândul rău, ci și cel bun, trece dela om la om, ideea școlii creștine pe toată linia se poate să iasă biruitoare mai repede decât se poate crede astăzi.

Ce vor cu Biserica? Așa se întreabă p. protosinghel *Dionisie Lungu* în săptămânalul bucureștean *Glasul Monahilor* (8, X. 44). Sf. Sa ar fi dorit s'audă glasul bărbaților de stat și a înaltei ierarhii ortodoxe române, în frunte cu I. P. S. S. Patriarhul, ca să fie cunoscute „sentimentele, părerile acestora despre rolul Bisericii în lumea și rânduiala cea nouă“. Aceștia însă, având să chibzuiescă înainte de a vorbi, mai zăbovesc cu precizările despre „incadrarea și colaborarea Bisericii cu guvernarea cea nouă“. În schimb s'au repezit alții la cuvânt (se va fi gândind la fostul prof. de teologie din Chișinău, Constantin-Ōași, comunist declarat, și la mănunchiul de preoți ortodocși înscrși în partidul socialist, cari s'au îndreptat cu un apel și către restul preoțimei ortodoxe să le urmeze pilda). Pe aceștia avându-i, probabil, în vedere, pomenitul p. ieromonah scrie:

[...] „Iată însă că unii, voci răslețe, înfierbântați de curentul reformelor sociale, și-au pierdut răbdarea. Ei iau întâi cuvântul, ei provoacă, dau sugestii, programe. „Tu tată taci? — apoi vorbim noi copiii...“.

Și acum ne întrebăm: nu s'au gândit acești copii pripiți că, luându-și singuri cuvântul față de bătrâni, ar comite o necuviință? E adevărat că după concepțiile noi democratice, există libertatea de gândire, de vorbire, dar să nu uităm că în democrația Bise-

ricească veche și veșnic nouă, există o ierarhie, adică o libertate care vine de sus, nu de jos...

Ce spune Biserica? Ce a spus din veacuri: pacea și bunăvoința între oameni. Și dacă în ultimii ani aceste cuvinte au fost rău tălmăcite de conducerea statului, acum Biserica nu poate decât să se bucure dacă cuvintele ei vor putea pătrunde în lume cu adevăratul lor sens...

„Democratizarea Bisericii?“ Aceasta e doar democrată de când există, iar dacă a fost și ea umbrită de fosta dictatură, acum când aceasta a dispărut, de sigur că Biserica va reapare cu culoarea și lumina ei autentică! Principalul este acum că lucrurile să se limpezească. Atunci Biserica, în acord cu statul, va păși la o activitate nouă, liberă, neforțată. Cei nevrednici își vor da seama că nu mai sunt timpurile din trecut. Se vor pocăi, sau vor dispărea. Biserica când nu e violată din afară, are darul în sine de a se purifica și a se sfinți.

Dar până atunci puțină răbdare, bunăcuviință. Iar pe pripiții îi sfătuim ca până una alta să se oprească puțin ca să se gândească la mântuirea lor sufletească, iar dacă sunt nerăbdători, imboldiți de interesele lor personale, atunci: Ce vor cu Biserica?.

Vrem democrație creștină

Omul este supremul produs al firii, sau naturii, a cărei autor și dispunător este Dumnezeu. Prin structura sa naturală, omul este necesitat, intrinsec îndrumat spre viață socială, organizată. Vrea, nu vrea, omul, singuratic, izolat, nu poate dăinui, nu-și poate asigura subsistența, liniștea, proprietatea, înaintarea, propășirea nici morală, nici materială.

Organizarea în societate aduce cu sine legi, norme de conviețuire, de conlucrare. Legile presupun legislator și executor al legilor; judecător asupra renitenților; autoritate, ocărnuire, putere, stăpânire. Toate acestea în scopul binelui obștesc, al tuturor, al omenirii, al națiunii, al poporului întreg, fără părtinire; la temelie cu egale drepturi și egale îndatoriri. Prin urmare: bunul plac, preferarea

unuia, ori al unora din societate, față de ceilalți, egoismul, tirania, dictatura sunt interzise, excluse în mod natural și de drept. Ocărnuirea, exercitarea puterii, trebuie să se facă: dela popor, prin popor și pentru poporul întreg, în conformitate cu voia ziditorului, dela care vine toată puterea.

Aceasta este democrația: forma singură naturală, dreaptă și efectivă. Și pecum trecerea dela democrație, dela această normală, și naturală formă de organizare și conducere a societății, a națiunii, a statului — la dictatură, la absolutism, la tiranie — se poate face numai prin abuz și în baza slăbiciunii mulțimii, a obștei, tot astfel: democrația se poate menține numai prin virtuozitatea, prin buna conduită morală, a mulțimii, a obștei, a poporului; prin cinste, dreptate și omenie. Romanii cei vechi, în vederea imoralității, răutății, renitenții unora din mulțime, din popor, pentru momente critice din viața națiunii, a statului, când statul, patria, națiunea erau amenințate de mare primejdie și astfel lipsa unității în acțiunea pentru apărare, întârzierea în educația hotărârilor de apărare, renitența, bunul plac al celor răi, abuzurile, ar fi putut produce creșterea confuziei, sporirea primejdiei, haosul, sabotarea efortului pentru ieșirea din primejdie, pentru biruirea dușmanului, decretau din oficiu, prin voința obștească: dictatura, concentrarea puterii în o singură mână. Tot cam așa, cum și d. Roosvelt, președintele S. U. Americane de Nord, în războiul recent, din aceleași considerațiuni, a fost investit cu puteri discreționare, centralizate, unificate. Aceasta însă nu era și nu este tiranie, nu este absolutism și nu este propriu zisă dictatură, deoarece acest fel de putere discreționară, această dictatură se exercită legal, și se desfășoară tot în cadrul legilor aduse și în vigoare și nu este altceva, decât interpretarea prealabil încuviințată a voinții obștești, a poporului, a națiunii spre o mai rapidă și promptă procedură împotriva primejdiei, împotriva dușmanului și limitată în sine, până la scăparea de primejdie. Așa au fost „dictaturile“ lui Cincinnatus, alui Fabius Cunctator, la vechii Romani; apoi celea teo-democratice alui Ghedeon, alui Sa-

FOIȚA „UNIRII“

Laerimi de iubire

*Aș vrea să cizelez un vers, ca un cristal,
Un simbur de foc și feerie,
Un vast, stăpânitor portal
Cu rădăcină'n vecinicie.*

*Să 'nalț un munte din gândiri senine,
La temelie lui să sufăr, făr' să gem,
Cu crucea'n vârș, ca să fiu tot cu Tine,
In strămtorare, numele să-'Ţi chem.*

*Aș vrea ca zările senine, crenelate,
Să prindă 'n sbor, iubirea ta divină,
Și s'o aștearnă, punte, peste State,
Să recunoască toți, cât sunt de vină.*

*Aș vrea să scriu, vrăjind ca un amurg,
Când stelele răsar în depărtări,
Și toate 'n suflet, adumbrate curg,
Cu luna profilată peste mări.*

I. B. Buteni

Rânduri omagiale publicistului prof. Augustin Popa

Pentru cunoașterea încrederii și simpatiei, cu care a fost primită de intelectualitatea românească venirea profesorului *Augustin Popa* la direcția ziarului *Curierul* din Capitală, dar și ca o dovadă despre atitudinea luminoasă pe care o așteaptă opinia publică dela presă în împrejurările de față, e caracteristică epistola de felicitare, al cărei text îl publicăm aci, și în care profesorul *Constantin Nedelcu*, bine cunoscut pentru onestitatea și nobleța convingerilor sale, întâmpină pe noul confrate cu călduroase urări de izbândă. — Iată scrisoarea, revelatoare ca un document de preț:

Scumpe Domnule Director,

Deodată cu urările pentru prosperarea ziarului nou „*Curierul*“ sub conducerea D-Voastre în slujba Binelui public românesc, Vă trimit cartea alăturată, pe care Vă rog să o primiți și ca un imbold. Este „*Literatura Transilvaniei*“ de profesorul *Ion Breazu* dela universitatea Sibiu-Cluj, o publicație recentă a Editurii Casei Școalelor. Răsfoirea ei Vă va pasiona, evocând amintiri pline de duiosie.

Uimăresc zilnic gazeta D-Voastre. Am mărturisit dela început, că socot ca deosebit de fericită venirea D-Voastră la direcția noului ziar, sortit a deveni foarte popular.

Tocmai în vederea acestei popularități, este de mare interes, ca la cârmă să stea o energie românească autohtonă, de cât de

viguroasă ca dinamism, pe atât de luminoasă morală și umană ca spiritualitate.

Tragedia lumii se apropie de actul final, care va aduce înseninarea, purificarea, „*Katharsis*“.

Ferice de popoarele, cari în momentul culminării pasiunilor, găsesc în miezul colectivității lor, temperamente cumpătate și cumpânitoare: acestea, statornic echilibrate în sine, frânează și domolesc spre potolire, spre liniștire și echilibrare stabilă patimile exaltate. Profetici, acești îndrumători binecuvântați, dăruți de Providență, nu uită nici o clipă, că, vijeliile sunt stări excepționale, anormale, trecătoare, și, că, pentru a putea prospera și crea, massa. Firea e dornică de liniște, de echilibru, de pace...

Această menire supremă de temperare, de înfrânare și de echilibrare o are în colectivitatea românească din zilele noastre omul providențial care este *Iuliu Maniu*, păstrat de Destin pentru a fi îndrumătorul Nației și Patriei sale în criza tragică, prin care trece lumea

Asemenea menire aveți D-Voastră, Domnule profesor, ca director de ziar, alături de toți publiciștii, cari își înțeleg în acest sens în menirea generoasă, ce le-a fost dăruită.

În fața pasiunilor zvăpăiate, — și cari prin însaș exuberanța lor se vor potoli în măsura, în care își vor fi mistuit supărările

mul, la Evrei. Din partea acestora, cași din partea dlui Roosevelt, în zilele noastre, nu s'a produs nici un pas de tiranie, de procedură după bunul plac, ci numai în spirit legal, democratic și moral. Democrația veche romană, theo-democrația veche evreiască, întâi fără rege, apoi în regate, ca cea a înțeleptului Solomon, a profetului David, a bunului Ezechia și democrațiile tradiționale și moderne ale Statelor Unite Americane și cea Engleză, ne pot servi de model. Socialismul comunist al Rusiei, dupăcum a spus dl Iuliu Maniu, mai trebuie studiat.

Prin urmare democrația este forma de conducere a țărilor, a națiunilor, cea îndepătată, tocmai fiindcă ea este mai aproape de legalitate, dreptate și moralitate și numai întrucât nu se abate dela aceste principii, postulate naturale, primordiale ale organizării și conducerii societății. Iar dictatura, absolutismul nu sunt de admis, nu sunt îndreptățite, fiindcă deviază mai ușor, degenerază mai fără frâu în tiranie, abuz de putere, aplicarea bunului plac, a egoismului, părtinirilor și ilegalităților. Tirania, abuzul de putere, dictatura ilegală, imorală însă poate veni și dela o parte a mulțimii, a poporului: de jos în sus, în contrast cu cealaltă, exercitată de unul singur, care e de sus în jos. Ambele sunt inadmisibile, imorale, nedrepte, ilegale, dăunătoare societății, țării, națiunii și deci de înlăturat, ori de corectat.

Apanajele principale ale democrației sunt: egalitatea și libertatea.

Egalitatea în drepturi și în datorințe. Aceasta însă nu înseamnă, că trebuie, sau că ar putea să fie toți membrii societății, egali deplin și de fapt: egali în funcțiuni, în model de traiu, în avere, în sănătate, în rolul pe care îl încredințează societatea fiecăruia din membrii săi. Egali sunt toți membrii societății, la plecarea în viață numai; egalitatea stă numai la baza drepturilor și îndatoririlor fiecăruia. Singuratecii membri apoi se vor valida și împărți după puterea de producție, după capabilitatea spirituală și fizică, după hărnicia, chibzuirea, cruțarea, diligența, sobrietatea, chiar „norocul“ ori „nenorocul“ fiecăruia, în funcții mai înalte ori infe-

rioare, în roluri mari importante, sau mai puțin importante, cu retribuție ori mai mare ori mai mică; vor secera succese mai mari, ori mai mici; vor deveni mai bogați, ori mai săraci. Nimănui însă nu-i e permis să facă risipă și societatea nu are voie să lase pe nimeni lipsit, decăzut, nefericit. Tot asemenea nu e permisă îmbogățirea, huzurul, prin minciună, furt, fals, delapidare, rapt, profitare de nenorocirea, de neștiința, ori chiar de slăbiciunea altuia.

Iar libertatea nu înseamnă, că cineva — nici cel puțin unul — ar avea dreptul „să-și facă de cap“, să treacă peste interesele celorlalți membri ai societății, tocmai fiindcă toți suntem egali în forța drepturilor și datorințelor. Ci libertatea este numai dreptul de a proceda, de a mișca în viață, în cadrul legilor în vigoare. Libertatea nu e nelimitată, ci e limitată de binele, interesul just, de drepturile colectivității și a singuraticilor concetățeni. „Quod uni justum, alteri aequum“ — zice principiul dreptului și „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face“ — zice morala supremă, judecata imparțială.

Baza, justificarea democrației este — prin urmare — dreptatea, adevărul, legalitatea, cinstea și omenia. Acestea însă, fără reazăm în spiritual, în justiția imanentă, supremă, veșnic valabilă, mai pe sus de om, de materie — nu se pot obține, nu se pot întări, nu se pot perpetua, nu se pot asigura. Adevărul, dreptatea, moralitatea corectă, numai pe bază speculativă, materială, ori pur rațională omenească — nu se pot obține. Singură religia creștină, cu perspectiva supranaturală, dumnezeiască, dovedită prin rațiunea logică, prin mintea sănătoasă și coroborată, fixată în cadru infalibil, prin descoperire supranaturală, provenită dela rațiunea supremă, dela Dumnezeu — este în stare să ni le credeze, să ni le pună la dispoziție, să ni le asigure. Forma fericitoare în organizarea, în conducerea societății — adevărata democrație — numai prin doctrina creștină, prin etica, morala adevăratului creștinism se poate obține. Când zici: drept, legal, moral, cinstit, uman, — zici creștin. Democrație ducătoare la scop, fericitoare pentru societate,

fără dreptate, fără legalitate, fără moralitate deplină, fără cinste, fără omenie — deci fără creștinism — nu există. Ori de nu, ea este falsă, ea nu este ducătoare la scop, nu este fericitoare pentru societate. Absolutismul, tirania, dictatura propriu zisă, sunt de reprobate, pentru că sunt nedrepte, necinstite, degenerate în egoism, în bunul plac, sunt imorale — sunt necreștine. Deci și democrația, dacă nu e creștină, nu se deosebește de dictatură, nu o corectează; nu servește societatea, nu o fericeste. Celce vrea să fie democrat, fără să fie creștin, greșește, deviază, duce cu sine în rătăcire și societatea care îl urmează, produce zguduiri, certe revoluții, războaie, nefericire.

Deci: cu democrația! — Dar: cu democrația creștină: singura adevărată, singura fericitoare democrație.

Prof. Cornel Andrea

Știri mărunte

Ambasadorul german la Sf. Părinte. Agenția Reuter (24, XI. 44) comunică din Roma că Vicarul Domnului a primit în audiență ambasadorul german de pe lângă Sf. Scaun. Cu acest prilej Suveranul Alb s'a interesat și de situația prizonierilor de război italieni din Germania, precum și de atitudinea Neraților față de populația italiană din Italia de Nord, unde se mai țin încă trupele germane.

„Curierul“ suspendat. Amăsurat hotărârii „Comisiei Aliate de Control“, ziarul „Curierul“ a fost suspendat pe timp de o săptămână. Motivul: în Nr. 62 de Luniă trecută d. Augustin Popa a scris un articol: *Cerem lămuriri*, în legătură cu un comunicat privitor la evacuarea autorităților administrative române din Transilvania de Nord. Acest articol a fost judecat ca vinovat de „o serie de atacuri ostile față de Uniunea Sovietelor și de interesele Aliatilor“. Și pe acest titlu: o săptămână de suspendare a ziarului.

Schimbare de prefecți și primari. Zilele acestea s'a dat publicității *Comunicatul*: Consiliul de Miniștri, reunit în ședința din 20 Noembrie, sub Președinția Domnului General de Corp de Armată Adjuant C. Sănătescu, luând în cercetare situația administrativă a țării a hotărât, în deplină solidaritate, să fie numiți alți prefecți în locul acelor cari au funcționat până la formarea actualului guvern. Primarii de municipii și comune urbane vor

și urile acumulate, — O-Voastră, pe temeiul spiritualității în care V'ați format, Veți aduce aminte, cu demnitate ca de duhovnic, de *principiile eterne* ale existenței, imperative consacrate de zeci de milenii.

Intre ele este și *cumpătul, măsura, înfrânarea*.

Dar, mai ales, este, deasupra tuturor virtuților, după mărturia unanimă a patriarhilor și proorocilor Vechiului și Noului Testament și a tuturor filozofilor — este: *Bună-tatea, este Iubirea aproapelui, este Caritatea*.

Ea duce la astâmpărarea patimilor, ea îndeamnă la îngăduință, la învoială prin bunăînțelegere, la liniște, la pace, la *fericirea*, câtă îi este hărăzită omului în viața vremelnică, pe pământ.

Sfințenia acestor învățăminte generoase să vibreze în articolele D-Voastre și ale colegilor D-Voastre din presa românească, cu urmări binefăcătoare pentru toți cei ce se vor împărtăși din ele.

Acestea Vi-le urăm, cordial.

Prof. Constantin Nedelcu

E păcat — nu-i păcat

Eram elevă. Aveam un profesor de religie foarte ciudat. De altfel, în opoziție cu mulți alții, nu prea era încântat, când îi zi-

ceam Domnule Profesor, ci prețuia foarte mult harul preotesc, vorbirea simplă și familiară, dar cuviincioasă. De aceea îi ziceam „Părinte“.

Acest părinte era de o sinceritate dură. Când era nevoie, tăia în carne vie, dar nu lăsa sufletele în nesiguranță. Dacă îl întrebam ceva — și aveam atâta încredere în El! — nu răspundea niciodată confuz, ci clar și categoric.

Priviam cu admirație înfăcărarea cu care susținea evidența vreunui adevăr pe care noi îl negam. Ca din logica documentată și ilustrată cu exemple vii tot mai mult să ne convingem de marele adevăr.

Îmi aduc aminte cu câtă convingere ne vorbea împotriva modei; dar numai împotriva modei rele. Tot așa împotriva fardurilor și împotriva altor artificii. Împotriva unor sporturi și figuri-gimnastice pentru femei, în public; împotriva oricărui fel de exhibiție feminină, ori promiscuitate, ca și împotriva balurilor de azi, sau a oricărei petreceri cu dans.

Ne împăcam ușor cu toate, numai cu realitatea că balurile ar fi ocazii proxime de păcat (cari suntem datori a le înconjura!), numai cu aceasta nu ne împăcam.

Totuși îl iubiam mult. Pentru sinceritatea sa și pentru convingerea pe care o susținea cu un curaj inegalabil. Și pentru că niciodată nu ne lăsa cu conștiința încurcată,

ci vorbea clar, precis, categoric: da, ori ba, fără condamnabile echivocuri.

Încăpăținată, cum eram din fire, nu mă dădeam ușor bătută. Mai ales când era vorba să susțin un punct de vedere, care convenea înclinațiilor mele trupești. Doar este lucru știut că încă sf. ap. Pavel a spus „că vor veni vremuri, când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi; ci după poftele sale își vor alege loruși învățători, cari le vor gădili urechile...“ (II. Tim. 4, 3). Așa și eu, deși țineam mult la Părintele meu spiritual, voiam să-mi caut un alt învățător, care să mi formuleze o învățătură, o morală, cât mai potrivită cu dorurile mele... Și doriaam în chip deosebit să găsesc un preot care să fie pentru bai, pentru stranduri, pentru nudism, pentru sport și pentru ori ce fel de sport și exhibiție publică la femei...

Dumnezeu a orânduit însă, ca dela primele mele încercări să mă vindece de boală. Iată cum:

M'am dus la un preot, despre care am auzit că este ceva grozav, deoarece profita de orice ocazie pentru a-și releva titlurile sale răsunătoare...

— Părinte — îi zisei — care este părerea Sfinției Voastre asupra balurilor?

— Dar pentru ce mă întrebi, draga mea? — Fiindcă am un Părinte spiritual mare dușman al balurilor... Și am spus toată povestea eu Părintele meu...

